

Mama ni imela kaj dati v lonec

V uvodu mojega pisanja bi rad pisal o nastanku vasi, v kateri še danes prebivam. Preden je tu zrasla prva hiša, so tu zelenile breze in lipe, zato ni čudno, da so vas poimenovali Lipce, in sicer s prvo hišo pri Šifrerju v letu 1936 ali 1937.

Potrebe Kranjske industrijske družbe po delovni sili so bile vse večje, mesto Jesenice pa premajhno, da bi nastanilo toliko ljudi, zlasti delavcev, ki so si želeli ustvariti svoj dom v bližini železarne. Tako so na Lipcah začele rasti hiše druga za drugo, z njimi pa tudi druge potrebe. V tovarni so bili pretežno zaposleni moški, ženske so se doma ukvarjale z drobižem - otroki in drobnico. Na veliko se je namreč nabavljalo koze, ki so dajale mleko in meso. Mi, otroci pa smo čredo gnali na pašo kar dvakrat dnevno, zjutraj in popoldne, vmes pa je bila šola.

Družina Urh med obema vojnama
(Stanko Urh)

Med tem je zraslo blizu 15 hiš, njihovi prebivalci so prišli večinoma z Gorenjske in Primorske, nekaj tudi z Dolenjske in Štajerske. Tako so postajale Lipce Slovenija v malem. Vojna ni prizanesla naši vasi, težak pa je bil tudi čas po vojni. Dobro se spominjam, da mama celih štirinajst dni ni imela kaj dati v lonec. Hudo je bilo! Do zadnjega smo pojedli krhlje, posušeno sadje, jabolka in hruške. Res ni bilo lahko...

Tako smo šele po letu 1948 nekako zaživel.

Gradnja Urhove hiše (Stanko Urh)

Urhova hiša okoli leta 1950 (Stanko Urh)

S širitvijo vasi je rasla potreba po vodovodu in električni napeljavi. Vodo smo si udarniško priskrbeli z lastnim vodovodom. Ko smo dobili elektriko, je bil za vaščane velik praznik. S Primorske smo dobili vino, ženske so napekle in veselje je rodilo veselico. Nihče ni manjkal, tudi gospoda Novšak in Balantič ne, saj sta bila najbolj zaslužna za izvedbo električne napeljave.

Na vasi nas je bilo kar nekaj fantov in deklet. Naj omenim, da je naša povezanost in složnost s prihodom elektrike močno splahnela. Z elektriko je prišel napredek v vas, ni pa bilo več tistega pristinega druženja med mladimi in tudi srčnosti in veselja ne. Seveda, z leti smo postajali starejši, s tem pa tudi drugače misleči. Gnala nas je sila po boljšem življenju in napredku in nekatere raztepla daleč po svetu.

Pogled na Lipce po drugi svetovni vojni (Stanko Urh)